

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Félévre . . . 5 „ — „
 Negyedévre . . . 2 „ 50 „
 Egy hóra . . . — „ 85 „
 Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:
PÉCSETT, Király-utca 4. sz.
 Az arany hajó szállodával szemben.
 hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:
PÉCSETT, Széchenyi-tér 12. sz.
 hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.
 —
 Kéziratok vissza nem adnak
 —
 Hirdetések
 a kiadóhivatalban vétetnek 15

Szoldateszka.

Pécs, 1895. március 22.

(* *) Nem az Istenben boldogult Albrecht főherceg valamikor a „magyar koronataromány“ legfőbb polgári és katonai kormányzója volt az egyetlen, a ki egy jelentős pillanatban kardjára ütve azt felelte az előtte kérelmezőként álló magyar küldöttségnek: „Ez az én alkotmányom!“ Ez a kardcsörtetés előtte és utána igen sok változtatásban ismétlődött.

Gyógyíthatlan sebeket szagatnánk föl, ha felsorolni akarnók mindazokat a historiai tényeket, mikor a leigázott nemzet fölött a hagyományos osztrák katonai regime, az akkori győzők, megsuhogtatták a győzelmes kardot, mely előtt térdet, fejet kellett hajtani a meghódítottaknak.

Ma már talán nem vagyunk meghódított nép, papirosan alkotmányunk is van s talán egyenjogú fél volnánk a boldog Ausztriával, s mégis, különös játéka a sorsnak, hogy ez az ismert kardcsörtetés napjainkban is oly sokszor előfordul.

No de adjunk halát a jó sorsnak, hogy láncsörgéssé nem válik ez a hagyományos osztrák vitézség.

Ha megkérdeznék nemzetünknek még most is élő vértanuját, az öreg Fornszek Sándort, aki elhozta 18 évig viselt bilincseit, hogy mint vélekedik az osztrák vitézség felől, úgy bizonyára láncait mutatná elő s csak ennyit felelné: „Kérdezd e láncokat, az ékebben fog beszélni nálamnál.“

Mig a Gellért-hegyen a citadella ágyui meredeznek a fővárosra, mig a cs. és kir. kaszárnyákban német szó csapdossa a levegőt, egyszóval, mig közös hadsereg lesz: vége-hossza nem lesz a magyarság érzelmei arculcsapásának, jöjjön ez akár Jansky, Seemann ezredesektől, akár Dienstliktől, az mindegy: katonai botrányok mindig lesznek, azzal a különbséggel, hogy még mi botrányszámba vesszük ezeket, addig azok előtt a kardcsörtető potentátok előtt hősiesség számba jönnek.

Pedig hát annak a közös hadseregnek a sorait a mi fiainkból egészítik ki, itt tanulják meg a puszták nyers fiait gyűlölni a „cibilt“, mert a katona, különösen a cs. és kir. katona az Istennek, valami különösebb teremtménye a kinek minden szabad.

A közös hadsereg intézménye valóságos állam az államban, mely minden kínálkozó alkalommal provokálja a hazafiak érzelmeit és felállítja, megmagyarázza az ellentéteket, mely katona és polgár közt van.

Hisz a cs. és kir. elméletek szerint a katona nem polgár, és így a polgár, ha felveszi a „ruhmeich mundurt“, megszűnik polgár lenni, ezt diktálja fejébe a reglama.

Valóban ideje volna már parlamentünknek komolyan foglalkozni a nemzeti hadsereg eszméjével, mert mig ez ki nem vitetik, addig mindig fognak előfordulni inzultusok.

Ime a legfrissebb:

Lobkovitz herceg, a budapesti „Kommandirender General“ a Kossuth-gyász évforduló napján az összes budapesti kaszárnyákban konszignálva tartotta a katonaságot, cakk und pakk, minden Rüstung-gal felszerelve, csak így lehetett a hadfiaknak ágyaikon heverni egész nap, hátha kitor a ribillió, a 48-iki revolúció ismétlődik, hogy legyen mivel megakadályozni.

E végből a készenlétben álló legénység két

pakli „Scharfe patron“-t is kapott, hogy szükség esetén legyen mivel lövetni a nép közé.

Hát ez minő állapot, ha nem valóságos „Belagerungs-Zustand“, mint a szabadságharc leveretésével volt hazánk. Ha Magyarországon a katonai főparancsnok feljebb való, mint a törvényes magyar kormány, a mely az alkotmányos király bizalmából kormányozza az országot.

Nézetünk szerint a népnek ezen megújuló rémitgetése törvénytelen állapot, Magyarországon most nem folyik háború, így tehát itt a törvény szerint csakis a polgári hatóságok rendelkezhetnek még a hadsereggel is.

Szomorú, de való, de Magyarországon mindig a dédelgetett szoldateszka van és lesz előnyben, mig az a hagyományos osztrák szellem a közönsnek nevezett hadseregből el nem tűnik. Pedig hát tanulhattak volna a cöpfös bécsi urak, hisz ez a szellem okozta Solferinot, Sadowát és valamennyi vereségeit az osztrák hadseregnek, és ez a szellem találta fel a ráktól a „Rückwärts-Concentration“-t s mégse tanultak.

Strucc-politika ezeknek a bécsi uraknak a politikája, nem tanulnak soha semmit, de igaz, hogy nem is felejtnek.

Majd a história fog elfeledkezni róluk akkor, midőn igazi vitézekről kell megemlékeznie és a közelgő újabb alkotmányos szellő a régiségtarba teszi ezeket az urakat, hogy élő példaként álljanak a késő századoknak, milyen volt a szoldateszka, mikor érezte hatalmának megdőlését.

Ügyvéd a vádlottak padján.

Pécs, 1895. március 22.

Negyedik nap.

(A perbeszéd.)

Előzők a tárgyalást kevéssel 9 óra után megnyitván, a safolásig megtelt teremben, példaszerű csendben bejelenti, hogy miután a tegnapi nap folyamán a bizonyítási eljárás befejeztetett, most a vád és védelem előterjesztése következik.

Nagy Géza dr. királyi alügyész esután a következő, két óra hosszáig tartó vádbeszédet tartotta:

A vádbeszéd.

Tekintetes királyi törvényszék! Minden habozás nélkül határoztam el magamat, bár az elmondandó végindítványom nagy terjedelme azt igényelné, hogy a szokásos bevezetéssel ellátssam, ezt mégis mellőzni fogom. Ugyanis ennek nincs más célja, mint hangulat-csinálás és felhasználni a captatio benevolentiae előnyeit.

Eppen azért, mivel attól félek, hogyha hosszabb bevezetést vennék igénybe, ezt a captatio benevolentiae-t éppen akkor kell nélkülöznöm, midőn arra legnagyobb szükségem lehet. Ez okból tehát mindjárt a tractatiohoz kezdek.

1884-ben Kohn József, inkább azonban ennek neje, Kohn Mathild eladta turonyi és csarnóti ingatlanait Rull Andrásnak, helyesebben ennek neje. Rull András bejövén a birtokba, úgy találta, hogy ott nem minden felel meg az adás-vételi szerződésnek; úgy találta, hogy az kisebb terjedelmű, mint miről az eladó őt felvilágosította.

Rull lefizetett 1000 frt foglalót és 4000 frt vételári részletet bírói letétbe helyezett. Egy részről aztán pert indított Kohnék ellen; ezek meg viszont pert indítottak Rullék ellen a vételár hátralék lefizetése végett.

Ez a per hosszasan folyt, nagy elkeseredéssel, nagy költséggel; végre 1889. december 5-én döntő kuriai ítélettel befejezést nyert. De ekkor Rullék már nem voltak többé a birtokban. Ugyanis a pert Szucsics, később Szautter vitték Rullék részéről; Kohnék részéről pedig Fürst, (majd Stern Károly vitte, a ki most itt vádlottként szerepel.

Minthogy a birtokra nagyobb teher volt be-

kebelezve, és minthogy a kamatokat Rullék nem fizették, az ingatlanok elárverestettek. Megvette pedig Stern Károly ügyvéd, vagyis miként panaszos állítja az ő, Kohn Mathild részére. Hogy mi igaz ebből, azzal most nem foglalkozom.

Tény az, hogy Kohnék újra betültek a birtokba, ámbar telekkönyvileg a tulajdonjog Stern javára volt bekebelezve. Így tartott ez 3 évig. Ekkor Stern már fellépett Kohnék ellen és eseket, mint cselédjeit, kivettette a birtokból és nekik távoznok kellett.

Igy aztán végül a tulajdonjog Stern kezében maradt. Ez az egész tényállás, ezt bizonyítani nem kell, ez az aktákban van, ezt nem vonja kétségbe senki sem.

Tekintetes kir. törvényszék! Ha visszatérünk azon változásokra, melyek az ott szereplő egyének viszonyaiban bekövetkeztek, és most mosolyt csalhat az ember ajkaira, bár maga a tény elég szomorú arra, hogy ne mosolyogjunk fölötte.

Midőn Rullék betültek a birtokba, ebbe a végzetes birtokba, akkor Rullnak volt pénze is, földje is. Három év mulva távoztak Rullék és mikor elmentek, nem volt sem pénzük, sem földjük. Mikor Kohn átadta a birtokokat Rullnak, Kohnnak nem volt ugyan földje, de volt pénze. Mikor Rull eltávozott, se földje, se pénze nem volt. Mikor Kohn ismét visszament a birtokba, volt ismét pénze is és a végén földje is. Csudálatos, mikor Rullék elestek a földbirtokból és mikor Kohnék is elestek mindentől, ekkor csak Stern gazdagodott. Es a sujet-je a dolognak.

Mi itt az összefüggés? Est panaszosok megmondják. Rull hallgatott. En elhissem, hogy Rull felesége halálát es a sok huzavona okozta. Nincsen okom kételkedni őszinteségében. Pedig hát valakinek a sebébe vándorolt az ő földbirtoka. De hát Rull nem panaszkodott. Valóban kár érte.

Tény az, hogy mikor Kohn és neje megcsalva érezték magukat, ezek nagyon is panaszkodtak, mint-hogy panaszt emeltek a kriminális előtt, hogy bennünket ügyvédünk megcsalt; mert azt ígérte, hogy számunkra vessi meg az ingatlanokat és a vége ime az lett, hogy bennünket egyszertén kidobott jogos birtokunkból, mikor már nem volt még betevő falatunk sem.

Ez képezi, tek. törvényszék, Kohn József és neje, Kohn Mathild panaszát.

Nagyon világos, hogy az összes kérdések közül, mit itt meg kell oldani, első és döntő az, vajjon igaz-e, hogy Stern azzal a kijelentéssel, azzal a szóbeli szerződéssel vette meg az ingatlanokat, hogy az csak névleges vétel volt; valójában pedig a Kohnék számára történt. Röviden: Igaz-e, hogy az árverési vétel után az igazi tulajdonos Kohn Mathild volt, vagy az igaz-e, a mit Stern állít, hogy ő volt.

A tulajdonjog vitás kérdésének eldöntése az, a mi életet lehel az egész bünperbe, e nélkül nem látunk semmit.

Foglalkozni fogok mindenekelőtt ennek a kérdésnek helyes megfejtésével és hogy ne mondhasa vádlott azt, hogy csak azokat használok fel, a mi tisztán a vádnak kedves, kiindulási pontul azt veszem fel, a mit vádlott maga mondott itt a tárgyalás során, melyek proprio motu bizonyítást fognak képezni vádlott ellenében.

Külön fogok tehát essel foglalkozni.

Azt mondja vádlott, hogy neki nem is volt eszándékában megvenni a birtokokat, ő csak himent jószándékkal, hogy felhajtja a birtok árát, nehogy Kohn tulajdosán károsodjék. Akkor véletlenül maradt rajta, így lett ő tulajdonos — véletlenül.

Tek. kir. törvényszék! Az ingatlan számos parcellából állott; az eladás pedig parcellánként történt. Stern kimegy és árveres az első parcellára. Véletlenül rajta marad. Árveres ez után a 2-ik, majd a 3-ik, 4—5—6—20-ik parcellára. Nagyon csudálatos összetalálkozása a véletlennek, hogy szinte nélkülözni látszik a valószínűséget!

De hát hogy egy ilyen birtoknak 1/3 része rajta maradjon, ez nem lehet a véletlenjátéka. Forduljunk csak ez ellenében az egyszerű logikához: a józan észhez, és a valószínűségi feltevést hagyjuk kívül a számításon.

Azt mondja Stern, hogy igaz, ő tett bizonyos ígéreket Kohn Józsefnek és neje. Es a

vételkor és az ebben állott volna: „Ha pedig a tulajdonomra vált ingatlanokat eladnám, ebben az esetben a vételárból befolyt felesleget Kohnék rendelkezésére fogom bocsátani.“ Tehát röviden ismétlem, hogy azon esetben az általam adott összeg és az eladások elérendő ár közti differenciát Kohnék rendelkezésére fogom bocsátani.

Igazán, nem igényel különös vizsgálatot ennek a szerződés szerű irásnak abszurditását felismerni. Ahhoz megy ez, hogy egy analógiával éljek, nem tudom Miskolcon, vagy hol történt, hogy egy borbély hozott bort literenkint, úgy egyezvén a korcsmárossal, hogy ha a hozott bormennyiség összesen kitesz majd egy hektót, akkor megfogja fizetni. Igen ám, de hozott csak 99 litert és 100-ikat sehogy sem akarta elhozni. Nem is fizetett, mondván, hogy csak a századik liternél köteles fizetni.

Könnyen felismerhető itt az analógia. Azt igéri Kohnnak, hogy majd eladja a birtokot, akkor megkapják a felesleget; de hátha — kérdem — nem adja el? — Hiszen ezt huzhatja ad Graecas Calendas.

Midőn a vizsgálati iratok annak idején beérkeztek az ügyészséghez, visszamentek pótlás végett, hogy t. i. tisztázandó lenne, ha Kohnék nem voltak egyebek cselédeként, hát akkor mi fizetést kaptak? Ezt meg kellett kérdezni, mert hiszen Stern vallomásából kitűnt, hogy Kohnék nem volt semmijök. Azt felelték akkor, hogy Kohnék fizetés, illetve jutalmaképpen a vételár, illetve eladási árból befolyó feleslegre voltak utalva.

Ez már ismét kész abszurdum; mert a semmiből addig hogyan éljenek meg, míg a birtok eladás alá kerül!

Valóban ez a kérdés, a fizetés kérdése volt az, a mit vádolt is érezhetett magában és sietett betapasztani későbbi kiigazított vallomásában ezt a nyílt sebet, csak hogy piszkos anyagot használjon hozzá.

Itt a végtárgyaláson ugyanis az mondatott, hogy Kohnék kizárólagos tulajdonát képezték az apróbb termények, mint bab, krumpli, borsó stb. Ezeket szabad volt nekik saját céljaikra felhasználniok. Ez volt az ő fizetésük.

Hogy Kohnék ilyenbe belemerjenek, azt kész abszurdumnak látom; mert én azt hiszem, hogy Kohn nem valami szűk, sőt tág lelkiismeretű ember, és bizonyára illetlen körülmények közt nem lett volna bolond, hogy egész földjét ne babbal vagy krumplival vesse be, mikor az egészen az övé lett volna. Ilyen szerződést köthettek valahol Abderában, de legkevésebbé egy ügyvéd és egy tapasztalt jogász.

Azt mutatja mindez, hogy Stern csupán állítja azt, hogy a tulajdonjog őt illeti, hogy Kohn csak cselédje volt, hogy Kohnék minden jövedelmet beszolgáltatni tartoztak, hogy vádolt tultette magát a Kohnék adott ígéréten.

Most pedig állítsuk ezzel szembe Kohnék álláspontját.

Azt mondja Kohn: Igen, az én számomra vette meg Stern a birtokot, hogy csináljak ott, a mit akarok; mert a befolyt jövedelem minél több, annál hamarabb fogom a vételárt vele szemben törleszteni.

Már most az a kérdés, hogy melyik vallomás egyezik meg jobban Kohnék álláspontjával a tekintetben, hogy Kohn nem kapott fizetést? Mindenesetre a Kohnéé.

Amennyire megerősíti e két vallomás összehasonlítása Kohnék álláspontját, annyira gyöngíti a Sternét.

Mindig különös kíváncsiság tárgyát képezte, hogy hát micsoda számadási viszony volt az, lett légyen az bármilyen zűrzavaros, hogy egyetlenegy nyugtát sem produkált egyik fél sem.

Stern azt mondja, hogy egyedül Kohn ismerte a birtokot, azonban minden befolyt összeget neki tartozott átadni, tehát megbízott kezelője volt. Tek. törvényszék! Megkérdeztük Stern urat magát, ugyan ki ellenőrizte őket, hát ő csak annyit mondott, hogy Faddi János, de hát ezt is csak a végtárgyaláson mondotta. Amde állíthatott volna 100 Faddit, bizony még sem ellenőrizhette volna őket senki, ha lopni akarnak.

Stern az ügyvéd, az okos, tapasztalt ember ilyen szerződésbe bele nem mehet, hogy majd nem bitangjára hagyjon jószágát mindent. Hisz tudjuk, hogy a mennyország kulcsát sem bízták nagyobb bizalommal szent Péterre, mint Stern az ő birtokát Kohnékra.

Ha áll ez a szerződéses viszony, mert Kohn azt allegálja, hogy a befolyt jövedelmet azért és annyiban szolgáltatata be, hogy ezzel a tőke és kamattartozását törleszse, ugyan kivel akarja ezt elhitetni. Ebből kitűnik, hogy ilyen védekezéssel Stern csak a saját álláspontját cáfolta meg.

Vannak ezen kívül oly érvek a védelem részéről, melyeket Stern proprio motu hozott fel. Azt állította ugyanis vádolt, hogy elejétől kezdve valószínű tulajdonosa volt a birtoknak, a mit bizonyít az is, hogy a nagyobb adás-vételi ügyleteknél előzetesen tartozott Kohn bejelenteni, kik a vevők, mennyit ígérnek? Hiszen tényleg kikérte előleges jóváhagyását, tehát ő volt a gazda. De ha Kohn

álláspontját figyelembe vesszük, úgy mindjárt érthető lesz ez a dolog. Nevezetesen igaz, azt mondja Kohn, hogy midőn kezdtek érezni, hogy lassanként ki vannak Sternnek szolgáltatva, mikor érezték a bajt, és nem tudtak előre kitérni, hát belenyugodtak mindenbe, csak hogy élhessenek.

Egyebek közt ide vonatkozólag felhozott a vádolt egy levelet is, a melyben arról értesíti Kohn, hogy bizonyos Weingoldner megnézte a bort, tehát jelzi előre, hogy lesz boreladás. Azért említem ezt külön, mert ezt a levelet éppen a védelem produkálta. A szerény utóirat az, hogy a borok közül egy hordó a Stern uré. Ebből én azt látom, hogy itt még sem volt minden bor a Sterné. Erre azt felelte a vádolt, hogy ezt az egy hordót feljavítás végett küldte ki Turonyba. No én nem hiszem. A kinek Pécsen nagy pince áll rendelkezésére, az reconvalescens borait nem fogja Turonyba meg vissza utaztatni, mert lehet, hogy ha fel is javul, de vissza esik régi betegségekbe.

Mondjuk azonban, hogy igaz; akkor is minek tartja ezt szükségesnek külön megjegyezni? Csakis azért, mert az ott levő többi terményeket a magának tartotta Kohn.

Erősen tartja magát a védelem, a hol az ő álláspontjához történik közeledés. Az eladásokat mindig Stern csinálta, a szerződéseknél Kohn csak értesít, alkuszik, de a fizetéseket Stern fogadja el. Hogyha Stern nevében áll a tulajdonjog, Kohn kezén pedig tényleg, akkor a dolog másként nem is történhetik. Hogy pedig Stern kezéhez folytak be a fizetések, ez csak a Kohn álláspontját erősíti meg.

Azzal akart a védelem érvelni, hogy Stern nem egy izben megbízott gyanánt szerepelt. Méltóztassék figyelemmel kíséreni, ez mindig akkor és oly esetben történt, ha valami hatósági intézkedést kellett igénybe venni, ha adót kellett fizetni, ha a szolgabíróval volt dolga stb.

De hát lehetett-e másként? Stern nevében állott a birtok, hiszen a helyzet által teremtett kényszer volt, másként ez nem lehetett. Azért ezzel az argumentummal nem takarhatja magát a védelem.

Már most tek. törvényszék! azt vesszük észre, azt látjuk, hogy mindeme körülmények vádolt állásának a cáfolására vannak és teljesen megerősítik a Kohnék tényállítását. Én nem erősítem a védelem álláspontját és nem is gyengítem, majd ha a vádoltak feltett kérdésekből és feleletekből, a deductio ad absurdum levezetem álláspontjának lehetetlenségét, úgy akkor el fogják fogadni a Kohnék állításának igazságát.

Nagy apparatussal történt a tanúk általi bizonyítás eszközlése. Hivatkozás történt igen sokra, idejött, vallott majdnem az egész Turony, Csarnóta. Citalta őket ugy a védelem, mint Kohnék. Tanúk jobbjára nem ténybeli állításokkal, hanem pusztán felfogással állottak elő. Nevezetesen egy csomó tanu azt mondotta, hogy Kohnék oly szorgalommal dolgoztak, hogy lehetetlen lett volna őket másnak tartani, mint tulajdonosoknak. Nagyon szép, de feltűnő itt az is, hogy idegen tulajdont is lehet ilyen szorgalommal kezelni. Ezekre nem adok semmit. Ezek által a Kohnék álláspontja nem nyer megerősítést, a kik azonban a védelem által ide citáltattak, szintén valamennyien felfogásuknak adtak kifejezést. Ezek aztán a védelem részéről megkivánt precizitással vallották, hogy ők Kohnék csak megbízottaknak tartották, mert a hatóság előtt ők csak mint megbízottak szerepeltek.

Én mint jogász ember többre becsülöm, a mit én hozok ki a tényekből, mint a mit az a turonyi ember következett. Tényleg úgy áll a dolog, hogy a tanúk bizonyos körülményekre nem fektettek súlyt.

Vannak azonban olyan tanúk is, a kiknek ténybeli körülményekre terjeszkednek ki vallomásaik, a kiknek állításaiból mi vonhatjuk le a konzekvenciát. Ezekkel kívánok foglalkozni.

A védelem részéről egyetlenegy tanu van olyan, a ki ténybeli vallomást tesz és a kinek a bíróságnak különös figyelmet kell fordítani vallomása mérlegelésére. Ez a pécsi fiakkeros Pálincás János. Ez azt mondja, hogy hát Turonyban létökör oda jött hozzája Kohn, szénát hozott lovának és azt mondta: „nem én hoztam magának a szénát, mert én csak kezelő vagyok, a gazda Stern.“ Én tarthatom igen jó ravaló kocsisnak, de tanunak kissé gyengéllem. Mert a ki csak adjon istent mond és többet soha semmit sem beszél Kohnnal és mégis egy szép napon csak kapja magát és azt mondja, hogy ime itt a széna és emlékezik határozottan egy olyan körülményre, a mit tőle senki sem kérdezett, én úgy látom, hogy ez a vallomás betanult és Pálincás vallomása éppen nem mondható szentnek.

Jeleztem, hogy a fontosabb tanúk második csoportját panaszos produkálta; nevezetesen bevezetését képezte az egészhez Klein Dávid vallomása, a ki azt mondotta, hogy az árverés előtt megfordulván Sternnél, ez kérdezte, hogy ugyan minek jön az árverésre, mikor ugyanis én veszem meg a birtokot Kohn számára? Weisz József elmondja, hogy Kohn megjelent nála és felajánlotta birtokát gazdag veje számára. Mikor aztán

vége volt az árverésnek, Kohn újra elment hozzá, és azt mondotta: köszönöm, ne bántsa a dolgot, mert Stern megvette már az én számomra.

Azután Szarkándi József vallotta, hogy hallotta kint Turonyban, hogy Stern azt mondta Kohnnak, majd ha Rullékkal rendezve lesz a dolog, akkor visszakapja ugyanis a birtokát.

Ez Sternnek bíróságon kívül tett beismerése, ebből majd a bíróság fogja levonni a konzekvenciát.

Szűts János és Varga vallomása is csak a Kohn álláspontját erősíti meg. Ezek bementek Sternhez, a ki Kohnhoz utasította őket.

Azt látom ezekből, hogy ezek a tanúk nem tettek egyebet, mint a konzekvenciát állították elő; a kik ténybeli állítást tettek, miszerint Stern az árverés után Kohnat tekintette egy darabig tulajdonosnak, sőt voltak olyan tanúk is, akik igazolták, hogy még az árverés előtt megegyezés történt volna, hogy Stern Kohn számára veszi meg a birtokot.

Végül valamennyi tanu megegyezik abban, hogy ők Stern a földeken megfordulni sohasem látták.

Összefüggésben van ez azzal a végtelen bizalommal, a mit elhinni egyáltalában nem tudok, hiszen Kohnnak nem volt szüksége ellenőrzésre sem.

Mielőtt elhagynám a tanúk területét, egy embeerről kell említést tennem, a ki nagy szerepet kívánt játszani és ez Mérey Sándor.

Előáll itt azzal, hogy megvesztegették, azután produkál itt Mérey egy levelet, melyet közvetlenül a tárgyalás előtt intézett Sternhez, a mi különben nem vitte az ügyet se előre, se hátra. Mert a ténybeliségre ujat mondani nem tudott; de ha még tudott volna is, én nem akarok tisztességtelen eszközökkel vádolni, én az ilyeneket mindig elutasítom magamtól. Hogy majd kinek lesz igaza, azt meg fogja mondani egy másik bünper. Én gyűlölöm a denuncianst, nem szenvedhetem a korona tanut, ilyen csak az igazságszolgáltatás megtevesztéséhez szükséges. Mérey csalódott, a vádnak ő reá nincs szüksége.

Tek. kir. törvényszék! Összegezve az eddig elmondottakat, ha szembeállítjuk a bizonyítékokat Stern cáfolatával, ha a felhozott tanuvallomásokat egymás ellensúlyozására felállítjuk, ha megcsináljuk a pluszt és minuszt, feltétlenül kijön az igazság, hogy Stern nem a maga számára vette meg a birtokot, csak azzal a fentartással, hogy a tulajdonjogot Kohnék visszabocsátja.

Miként említettem, ennek a kérdésnek a megoldása az a kapu, a melyen át kell hatolni, hogy tovább haladhassunk.

Ha így volna is, előállhat Stern azzal: Igaz, hogy én megvettem a birtokot azzal a hátsó gondolattal, hogy megtartom magamnak, ámbar Kohnék- nak ígértem.

Megszegtem ugyan ígéretemet, ennyi az egész, kriminális alá ezért nem vonhatnak, ezért nem érhet felelősség. Hisz pusztán ígéretesség, még nem törvényszegés, mert ha az volna, úgy ígéretszegők számára menedékházat kellene építeni.

Igen ám, de Stern szükségesnek látta ezt a kaput elzárni, nehogy oly dolgot megláthassunk, mely az ő romlását okozhatná.

Ha talán sikerül kimutatni a tulajdonjog megfejtését, lépünk be a kapun, mit látunk tehát vádolt portáján, midőn a küszöböt átléptük? És most következnek a legnehezebb része bizonyításomnak. Ves-sünk egy futó pillantást a Kohn és Rull közti viszonyra. Ez a szerencsétlen Rull kiment és tönkrement. Belement egy birtokba, mely nem volt olyan, mint ígérték. Beperezték a hátralék nem fizetése miatt, lefoglalták évi termését, kamatot kellett fizetnie, kifogyott egész pénzéből, elárverezték birtokát és kidobták birtokából. Hát azt mondja Kohn, különösen Kohné, a kinek ügyvédje Stern volt, hogy Rulléknak panasza nem volt okuk, hisz kaptak egy közjegyzői okiratot, mely figyelmeztette a veszélyre. Hát miért nem fizettek kamatot?

Mikor Rull anyagilag már ruinalva volt, a ki egyáltalában fizetni képtelen, küldhetek annak száz közjegyzői okiratot is, még sem fog fizetni.

Kohn határozottan beismeri, hogy az egész machináció arra volt irányozva, hogy Rullt kitorják birtokából, és hogy a birtok visszamenjen magára Kohnra. Minthogy ezt beismeri, azért ez a dolog határozottan terheli.

Amde azt állítja Kohn, hogy az egész kigondolója a dolognak Stern vádolt volt. Stern határozottan tagadja. Valóban megerősítve látjuk Miltényi és Simonfay vallomásaiból Stern álláspontját. De hát én erre csak azt mondom, ugyan mi mindent tehetett Stern Károly, a miről Miltényi és Simonfay urak semmit nem tudnak. Ezen a ponton nincsen bizonyítás, ezt csak vádolt inszenziroztá, azon gondolatlan, hogy a bíróság ezt majd bizonyítottan veszi.

És most, tek. kir. törvényszék, most meg fogom magyarázni, hogy miben látom én a csalást?

Kétségtelen, a jogtudomány mai megállapodott fejlettsége mellett a pusztán ígéretesség, pusztán ha-

zugság még nem család; hanem abban is megállapodott a büntető jogtudomány, hogy igenis csalássá válik a szerződésesség, hogy ha az egyik fél szerződés szerű kötelességét megszegi és ezáltal lehetetlenné teszi, hogy ellenfele valódi helyzetét felismerve gondoskodjék eszközökről, melyek jogának megvédésére szükségesek. Az ilyen ravasz fondorlatu szerződésesség én csalásnak tartom.

Itt fogom megragadni az elejtett fonalat. Azt kell bizonyítanom, hogy igenis ilyen ravasz műveletet vitt végbe vádolt. Az árverés végső rendezését, midőn megnyerte, kitűnt, hogy készpénzzel csak 7000 frtot fedezett, 2300 frtot pedig nem fizetett le. E helyett kijelentette Kohn Matild, hogy a mi feleslegesnek mutatkozik, azt ő egy 5000 frtos obligációban elengedte és Sternnel szemben ez a nyilatkozat elegendő volt, hogy a hátralékos vételárat be ne fizesse.

Kolt pedig ez a nevezetes irat 1888. március 13-án. Ennek a kérdéses levélnek megvizsgálására különös figyelmet kívánok fordítani. A ki megérti ezt, az megért minden további.

Ezen kérdéses levél keletkezését illetőleg azt adják elő Kohn és neje, hogy az árverés megtörténte után Stern őket behívatta és mondotta, hogy a 2300 frt vételár hátralékot nem fizeti be, hanem azt egy okmányon is meg lehet igazítani. Így aztán az 5000 frtba ez a 2300 frt is betudatván, és úgy köztük a további elszámolásra nem lesz szükség.

Ők megjedtek és itt kezdődik a sajtóságot viszony. Később mindig érthetőbb és érthetőbb lesz. Mert Kohn nagyon jól tudta, hogy az egész árverés csak fiktív volt, és azért van az egész, hogy viszsza menjen a birtok tulajdonába. Tudta, hogy ez egy gyanús dolog, ez egy kellemetlen, meg nem engedett ügyvitel, de hát természetesen, hogy ő mint árverést szenvedett volt tulajdonos, csak követelhetette Sternről készpénzben azt az összeget, melyet ugyanis az ő javára íetett volna ki. Mivel azonban azt akarta, hogy az árverés jogerejű legyen, szükséges volt ezt az írást adnia, hogy a bíróság ne követelje a hátralékot.

Azt mondja vádolt, hogy ez nem igaz. Az az 5000 frt tényleges adósságról szólt, azokról a pénzekről, melyeket ő esetről-esetre 4 hosszú eztezdön keresztül adott Kohnnak, és végösszegekben tették ki az 5000 frtot. További kérdésekre adott feleletéből kitűnt, épen magának Sternnek vallomásából, hogy ezt az összeget 1—2—300 frtos részletekben adta: adta pedig egyszerű adóssal ellenében, adta pedig szegény, nyomorult embereknek, kiknek birtoka a levegőben lógott akkor. Kértem már most, ugyan hogy adhat valaki ilyen adóssalval kölcsönt, a mit bíróság utján alig érvényesíthet? Alig érthető ez oly tapasztalt embertől, mint Stern.

Hisz maga Stern beismerte, hogy a kezeik közt levő 500 frtos váltó ugyanazon időből való. Hogyan van az, hogy ez nem vonatott be a végelszámolásba, s miért nem állított ki az irás 5500 frtról?

Azért, mert jobb volt az obligacionál. Miért nem vett tehát valamennyi követeléséről váltót? Azért, mert nem adott kölcsönt Kohnnak sohasem.

Méltóztassék most ezt az 5000 frtos télet megvilágosítani. Igen szomorú következtetésre jutok itten. Maga Stern beismerte, hogy ezen 5000 frt először 2700 frtból áll, mint az adósság és 2300 frt az összeg, a mi szükséges volt a végett, hogy az árverés jogereje kieszközölthetessék.

En azt hiszem, ha én veszek és ezért 2300 frtot fizetek, úgy ez a 2300 frt annak a tulajdonát képezi, kinek birtokát megvettem. Midőn tehát Stern le nem fizette ezen összeget, ezáltal tartozott Kohnnak 2300 frttal. Es mi történik? Nem fizet le egy garast sem és azon kívül mégis Kohn adós neki 2300 frttal.

Ezt megmagyarázni könnyű, de borzasztó. Én elhiszem Kohnék nyomorult állapotát, mikor adóssággal túlterhelve vannak s következtek a szenvedés keserű napjai, és ők rimázkodva mennek Sternhez, hogy adja vissza birtokukat, akkor ez az 5000 frt csak mint fiktív takaró szerepelt. Én elhiszem azokat a könnyeket, sóhajokat, miket Kohnék ajkaira sajtolt a keserű végzet, csak azt sajnálom, hogy a másik szobában nem volt jelen Rull, mert bizonyára kárörvendő vigasztalásban részesülhetett volna.

Keserű vigasztalás!

Megtörtént 1888. márciusban az a dolog, hogy visszamentek a birtokba, dolgoztak, akartak szerezni de a felhők tornyosultak... Ez indította Kohn Józsefet arra, hogy 1888. őszén bemenjen Sternhez s azt mondta neki: Mire számíthatunk? Az ígért szép szó, de valami írást kérünk róla. Így jött létre az a nyilatkozat szeptember 30-án, a mit levél alakjában kaptak meg Kohnék.

Ebben van elmondva az, hogy azon esetben, ha magasabb vételáron a birtok eladatik, az árkülönbötetet Kohnéknak kifogja szolgáltatni. Egy utóirat is volt hozzátéve, hogy az eladás előtt értesíteni fogja Kohnékat.

Tényleg az az utóirat világosan azért tétetett, hogy Kohnékat megnyugtassa. A birtok tulajdonjoga

Sterné, az 5000 frtos irás kezében, némi vigaszt nyújtott nekik.

Ebből az utóiratból nem tudni, mit akart Stern elérni. De talán nem járok rossz helyen, ha azt mondom, hogy az utóirat által csak azt akarta dokumentálni, hogy szükség esetén tulajdonjogát ezzel is bizonyíthassa.

Tekintetes kir. Törvényszék! Zsebökben ezzel a levéllel Kohnék visszamentek a birtokba, dolgoznak tovább azzal a reménnyel, hogy valaha visszakerül a tulajdonjogot. És csakugyan, tényleg jönnek emberek, mint Pap Pál, a kik földet akartak vásárolni, de hát nem adták el, mert hátha Rullékkal szemben rendezhetik a viszonyokat, a tulajdonjogot meg visszazerezhetik.

Ezalatt jött meg a kuriai ítélet. Ez az ítélet szolgálta azon viszony rendezésére, mely Kohn és Rull között fenforgott. Kimondta az ítélet, hogy tartoznak Kohnék 60 nap alatt oly szerződéseket bemutatni, melyek feltétlenül alkalmasak a tulajdonjog átvezetésére. Ha ez megtörtént, Rullék tartoznak letétbe helyezni a hátralékos vételárt és ezzel fog megtörténni a szerződés effektuálása.

Mit csinált most Stern? Beadja az adás-vételei szerződéseket, a mikben a szóban forgó tulajdonjogot visszaruházza Kohnékra, mondván: ime itt vannak a szerződések, ezekkel eleget tettem az ítéletnek, most tehát fizessétek le a vételárt. Igen ám, csak hogy beveszi ebbe a szerződésbe, hogy ez a szerződés csak akkor érvényes, ha előzőleg a vételár befizetettik.

Midőn azonban a kuria feltétlenül szerződést kívánt, akkor előmutatja ezeket a feltételes szerződéseket. A törvényszék ugyan elfogadta, de a budapesti kir. tábla nem fogadta el, kimondván, hogy nem felelnek meg azoknak a kellékeknek, melyeket a kuria kijelölt.

Tekintetes kir. törvényszék! Ezalatt elmúlt a 60 nap. Stern pedig bead valami kérelmet, melylyel bemutatja a feltétlen szerződéseket. Jeleskedett ő ebben a szakmában mindig. Nem gondolta, hogy 60 nap leteltével nem ér az már semmit sem.

Ezután aztán elviszi Kohn a közjegyzőhöz és kiállítat egy nyilatkozatot 18500 frtról, hogy minden eshetőséggel szemben biztosítsa magát. Ebben a közjegyzői okiratban kijelenti Kohn Matild, hogy ha mégis valami különös véletlen folytán az a birtok tulajdonába menne át, úgy 18500 frttal Stern adósává válik.

Az összegnek ez a magassága nagyon sokat beszél. A birtokra Stern 7000 frtot fizet, 2300 frtot nem fizet, hozzá teszek még egy csomó aprólékos állítólagos kölcsönt úgy ez még mindig nem több 11000 frtnál. Én ezt megérteni nem tudom, vagy talán nem is akarom.

Meghozatván a táblai végzés, világos volt, hogy mindennek vége Rull ebben az ügyben több szerepet nem játszik és Stern, midőn már biztosan tudta célját, 1881. ápril 11-én végrehajtást vezetett 1800 frtos cedált követelése erejéig a Rull által letétbe helyezett 4000 frtra. Tehát itt is mentette, a mit menthetett.

De hagyjuk ezt, ez mellékes.

A polgári uton való rendezésről több szó nem lehetett. Így marad a küzdőtérén Stern vádolt és panaszos Kohn Mathild. Bekövetkezvén a helyzet megváltozása, lássuk mi történik? Azt hiszem nem csalódom, nem szívesen teszem, de úgy kell következtetnem, mert így szólnak a bizonyítékok, vádolt gondolkodott, s arra lyukadt ki, hogy végre elérkezett az ideje, hogy most már Kohn kell kidobni a birtokból.

1891. nyarán történt, hogy a bizalom kezdett Kohn iránt meggyengülni. Ki megy a birtokra; azt mondja Faddi Jánosnak, kísérje figyelemmel Kohnékat, nem-e adogatnak-e el valamit. Nem szenved kétséget, hogy Faddi még a kidobás előtt nyerte e megbízást, még pedig két héttel.

Bejön Faddi, jelenti Sternnek, hogy 2 zsák zabot látott, amit Kohnék eladtak. Stern rögtön ki megy Turonyba, kijelenti, hogy maguk cselédeim, hogy maguk akkor fognak el akarodni, ha én akarom stb. Mit tettek szegény Kohnék?

A felhők annyira tornyosulnak, hogy már a villámok is sajtoltak. Tudták, hogy 18500, 5000 és 500 frt adósság van a nyakukon, úgy tettek, mint a hajós, a ki menteni akarja hajóját. Kezdték elhajtani a marhákat, lovakat és pénzzé tettek mindent. Én értem Kohnék helyzetét, ők belementek a kelepchébe (Kohnék hangosan zokognak) Stern rájuk ijeszt, hogy becsukhatja őket, kidobhatja mint cselédeit a törvény alapján. Így végeztetett ki Kohnék tulajdonjoga.

Tek. kir. tszék. Elérkeztem addig a pontig, amivel a család tényálladékanak jelenségeit feltüntettem és bebizonyítottam. Mondottam, hogy én csalást látok Stern eljárásában, midőn az árverés elrendelését forszírozta. Ez a forszírozás oly következetességgel ment, melyből csak az tűnik ki, hogy a machinációkkal magát akarta a birtokba beültetni. Világos, hogy a 379-ik §-ba ütköző család tényálladékanak vádolt az egész perbeli eljárás alatt minden visszérveit feltüntetette és a 381. §. 2-ik pontja szerint minősülő büntényt követte el.

Ha áll a család, igen röviden végezhetünk a zsarolással is:

Hideg, zimankós novemberi napon, készen a szolgabírói rendelettel, megy megpuhítani ezeket a szerencsétleneket. (Kohnék sirnak.) Midőn ezek jajgatnak, csak úgy hajlandó nekik kegyelmezni, ha 1000 frtot azonnal lefizetnek, a továbbiakra nézve pedig 900 frt évi bért fizetnek.

Egy öt gyermekes család apára nézve es a kényszerhelyzet a legnagyobb kin, a legnagyobb asenvedés, ami embert érhet. Ha még csak maga lett volna, de gyermekeit nem nézhetette. Kohnék aláírták a szerződést és így Stern tulajdonjogát a szükség által kényszerítve, elismerték.

Ezt én szükségesnek tartottam hangoztatni, a zsarolás tényálladékanak megállapításánál. Minthogy pedig ehhez képest Stern jogtalanul Kohnék ellen irányított bérszerződést kierőszakolt, amiből vádlottnak anyagi haszna mutatkozott, ez a másik cselekmény a 350. §-ba ütköző zsarolás vétségének tényálladékat állapítja meg.

Becületsértési panaszát panaszos visszavonta, itt nincs más teendő, mint a 261., 268. és 116. §§-ok értelmében azt megszüntetettnek kijelenteni.

Az itt felmerült incidenst illetőleg, valjon fordult-e elő oly jelenség, mely a 222. §-ba ütköző hamis tanúságra való csabítás vétségét involválja, valamint Méreyre nézve a 350. §. alkalmazásával a zsarolás vétségére nézve egy külön vizsgálat rendelő el, melyre nézve a központi vizsgálóbíró lenne megbizandó.

Végül vádat emelek Stern Károly ellen a 379. §-ba ütköző, a 381. §. 2-ik bekezdése szerint minősülő család büntette; valamint a 350. §-ba ütköző zsarolás vétsége miatt.

Egyebekre nézve meg tettem indítványomat.

Kérem ennél fogva öt bűnösnek kimondani, nem különben a halmazat figyelembe vétele mellett az enyhítő és súlyosító körülmények érintetlenül hagyásával, a megfelelő büntetéssel sújtani és költségekre nézve intézkedni.

(5 perc szünet.)

Védbeszédet és az ítéletet lapunk holnapi számában közöljük.

H i r e k.

Pécs, 1895. március 24.

— (Pécsi kerületi betegsegélyző pénztár) f. évi március hó 31-én (vasárnap) d. e. 10 órakor a városház tanácstermében rendes évi közgyűlést tart. következő tárgysorozattal: az igazgatóság jelentése; múlt évi mérleg, zárszámadás és statisztikai kimutatások előterjesztése; a felügyelő bizottság jelentése s ennek alapján a felmentvény megadása; nyolc, sorsszűrés utján kilépett igazgatósági tag helyének betöltése; felügyelő bizottsági tagok választása; választott bírósági tagok választása; és végül indítványok. Egyszermind közli az elmúlt 1894. év vagyoni kimutatását és zárszámadását, mely szerint az 1895. évre 473 frt 65 kr. áthozatik mint nyereség.

— (Jegyzőválasztás) volt e hó 21-én Baranyaváron Antal Pál tiszolgabíró elnöklété alatt. A választás 10 órakor vette kezdetét, melyre három kandidátus érkezett: Vidák Béla szászvári segédjegyző. Magda Elek bikali körjegyző és Marschal József löcsi körjegyző. A választás nem vett sok időt igénybe, mert a kandidálás után egyhangulag Vidák Bélát kiáltották ki Baranyavár jegyzőjévé. Természetesen, hogy a választás után a választók az új jegyző vig poharazás közt ülték meg a szép napot.

— (A pécsi keresk. ifjúsági kaszinó) f. hó 24-én (vasárnap) este 6 órakor a Hattyu nagy termében felolvasó estélyt rendez, melyen, mint értesülünk, néhány fővárosi hírlapíró is felolvas. Az estélyt társas vacsora követi a Kaszinó saját helyiségében, melyre a Kaszinó helyiségében, Valentin K. fia és Telegdi Ármán könyvkereskedőknél váltóhatók jegyek.

— (Pályázatok) A pécsi itélőtábla kerületében öt joggyakornoki állás van üresedésben. Pályázati kérvények 4 hét alatt adandók be.

— (Baleset.) Ma reggel 1/2, 7 órakor az épülő Battyányi kaszárnya 5 méter magas faláról Jakobovics János munkás ember oly szerencsétlenül esett le, hogy minden orvosi segítség dacára félóra alatt meghalt.

— (A havi hegyen,) a vihar által ledöntött kőkereszt helyére emelendő új kőkereszt felállításának költségeire ujabban adakostak: Scholcs Gyula és neje 5 frt. — monostori Erreth János és Jankovich Hugó 2—2 frt. — Dollinger András, Gyimothy Gyula, Dr. Sech Károlyné, Reeh György, Siptár Lajos, Schöber István és Vassary Gyula 1—1 frtot. — Zelms Gyula 30 krt. Összesen: 16 frt 30 krt. Kegyes adományokat a nemes cél érdekében elfogad Károly Ignác apátplebános és Reeh György rendőr alkapitány.

— (Közeledik a választás.) Napról napra erősödik a választási mozgalom a II. kerületben. Újraeredőbe jött bizottsági tag állásának betöltése felett. Mindig újabb, meg újabb egyéneket jelölgetnek, de mint legutóbb értesültünk Bodó Aladár dr. féle fordul leginkább közbisalom. Lenkei Lajos és Zeolnay Imrét emlegetik még, de nagy a valószínűség, hogy a vasárnap megejtendő választás ezeket mellőzve Bodó Aladár dr. tessi meg a II. kerület városi bizottsági képviselőjévé.

— (Halálosítás.) Weidinger Ilka, özv. Weidinger Jánosné lánya f. hó 21-én d. u. 1/2 5 órakor életének 23-ik évében meghalt. Hült tetemei f. hó 23-án d. u. 4 órakor fognak a malom-utca 21. számú házból a budai külvárosi sírkertbe örök nyugalomra tetetni.

— (A pécsi kerékpár egyesület) f. hó 24-én (vasárnap) tartja első tavasszi társas kirándulását Sasentlőrincre. Nagy öröm es a kerékpárosokra. Öt hónap pihenés után vigan repülnek most a vas paripán a már elég száraz uton. Indulás 1/4 3 órakor a Bedő kávéházból.

— (A pécsi rabsegélyező-egylet) folyó évi március 31-én d. e. 11 órakor tartja meg közgyűlést a kir. törvényszék polgári tanácstermében. A közgyűlés tárgyai: 1. Jelentések, 2. pénztárnok választás, 3. indítványok. — Ezt a humánus célú egyesületet, mely létesülését és felvirágzását Zeolnay György, kir. főügyési helyettes nemes buzgalmanak és kitartó fáradozásainak köszöni, melegen ajánljuk a nagyközönség pártfogásába. Az évi 2 frt tagdíjban meghatározott csekély hozzájárulással nemesebb célt alig lehetne szolgálni, mint megtévedt embertársainknak a tisztesség és becsület útjára való visszatérítését elősegíteni, mint ezt az egyesület magának feladatul kitűzte.

— (Nyugdíjazott járásbíró.) Mint lapunkat értesítik, Szendrőd Szilárd siklósi kir. járásbíró legközelebb nyugdíjba megy. Szendrődöt a múlt évben nevezték ki Bonyhádról a siklósi kir. járásbíró-sághoz járásbíróvá, de betegsége miatt nem foglaltathatta el állását s így azóta a nevezett kir. járásbíró-ságnál folyton éreshető volt egy bíró hiánya. Most ha munkaképes egyénnel lesz betöltve a siklósi járásbírói állás, okvetlen segítve lesz azokon a panaszokon, melyek egy idő óta a siklósi járásbíró-ság ellen fölhangsanak.

— (A pécsi kath. legényegylet kegyelme.) A pécsi kath. legényegylet f. hó 24-ikén boldogult Jónás kanonok-, alapítójának emlékéért ünnepélyes isteni tisztelettel üli meg. Reggeli 10 órakor az Irgalmasok templomában sz. mise lesz, utána pedig sz. beszéd, melyet Nagys. Dr. Dobossy Antal székesegyházi éneklő kanonok tart. Ugyancsak f. hó 25-én tartja meg évi közgyűlést saját helyiségében d. e. 11 órakor, melyre az egyesület m. t. választmányi és pártoló tagjait tisztelettel meghívja az elnökség.

— (Éjjeli vendég.) F. év január 25-én éjjel Pallér Elemér szentlőrinci segédtanító szobájába tért s lefeküdt. Alig hogy a lámpát eljöttta, nyikorgást hall az ajtón, majd csoszogást a szobában. Néhány percig szótlanra tette az ijedség, de végre bátran oda kiáltott, hogy ki van ott. Váczi Ferenc szolgálja volt ki az éjjeli látogatását azzal mentette, hogy fűteni akart. Ez nem volt elég, leült az asztal mellé a sötét szobában, s becsélni kezdett a most már semmit sem sejtő segédtanítóval. Másnap reggel Pallér Elemér keresi a tárcáját, de sehohsem találta, elveszett a benne levő 6 frt 46 krajcárral, s néhány revolver tölténnyel együtt. A gyanu Váczi hármasra lott, ki bűnét be is vallotta. A kir. törvényszék a nemrég 5 évi fegyházzal büntetett Váczi Ferenc szolgát 2 és fél évi fegyházzal s 5 évi hivatalvesztésre ítélte. Ugy kir. ügyész, mint elítélt felebbeztek.

— (O tempora, o mores!) Sajnos, de gyakori eset, hogy apa és fiu civakodnak, s civakodásukat még az igazságszolgáltatással bíráltatják. Mult télen, december 15-én történt, hogy Máár József fiatal gazdalegény korán felkelt, bezárta az istálló ajtót, s azzal eltávozott hazulról. Ezalatt az apa, Máár Vince is felébredt, beakart az istállóba menni, de nem tudott, be volt zárva. Jó délfelé járt az idő, mikor a fiatal Máár hazajött, mit sem sejtve ebédhez akar ülni. Felugrik az apa, kérdőre vonja, miért zárta be az istállót. „Az enyim ép úgy, mint a magád!” Dühbe hozta e válasz az apát s legény fiát orra ütötte, hogy a vér elfutotta annak arcát, de ez sem volt rest, mert agg atyját a kezégyébe esett lövakaróval karba vágta. Ez a tényállás, mi felett az igazságszolgáltatás ma ítélte. Sok minden körülményt tekintetbe véve, vádlottat felmentette a súlyos testi sértés vétségé alól.

— (Hasba szúrta.) A szemeli kocsmában történt mult év október 8. án, mikor is Heer János asztalos mester csendesesen idogált. Néhány óra mulva társai is akadtak Lelovics György és Szita József személyében. A kocsmáros nem volt otthon, s így a kocsmárosné szolgált ki vendégeit. Egyszerre Heer ott hagyta mulató társait, s kiment a süntésbe, hol a kocsmárosnéval tréfálgatott,

majd egy üveg sörrel állított társai elé. Ma én vagyok a kocsmáros, nekem fizessetek. Eleinte tréfának vették a dolgot, de Heer nem így; összeveszttek úgy annyira, hogy az ál kocsmáros arca ütötte Lelovicsot, mit az rögtön viszonzott, Heer Jánost a kéznél tartott késsel hasba szúrta, ki három óra mulva bele is halt veszélyes sebébe. Enyhén ítélte a kir. törvényszék a heves ember felett, másfél évi börtönre s az összes költségek megtérítésére ítélte.

Országgyűlés.

A főrendiház ülése március 22-én. (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Elnök bejelentte, hogy a szavazás eredményére vonatkozólag tegnap tett enunciaciója úgy értendő, mikép azok névsorát, kik tegnap szavaztak, újból felolvasatja netáni tévedések helyreigazítása, de nem új szavazás végett. Minthogy időközben hitelesen meg lett állapítva, hogy tegnap 119 szavazat adatott be a javaslat elfogadása mellett s ugyanannyi ellene, kérde az elnök, hogy a főrendek beleegyeznek-e az általa konstataált helyreigazításba. Zichy Nándor kijelenti hogy az elnök kijelentésében megnyugszik s miután ellene senki sem emelt szót, elnök a részletes tárgyalást nem akarván akadályozni a saját „igen” szavazatával akként dönti el a kérdést, hogy a javaslat egy szónyi többséggel általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadtatott. (Éljenzés balfelől.)

A részletes tárgyalásnál az eredeti szakaszok 2-3 szótöbbséggel egymásután elfogadtattak. A 6-ik szakasznál Román Miron gör. kel. érsek ismét felszólalt, hogy a görög keleti vallásuak a felekezettek fölemlítésénél mindjárt a rom. katolikusok után következzenek, de a többség ezt az indítványt elvetette. — A 22-ik szakasznál Széchenyi Imre beadta a kormányval való paktum eredményét képező módosítását, melynek elfogadása mellett Andrássy Aladár, ellene pedig Schlauch Lőrinc emelt szót. Prónay a javaslat eredeti szövegét pártolja. Eszterházy Miklós Mórinc Széchenyi Imre módosítása ellenében azt az indítványt terjeszti be, hogy a felekezeti különbségről szóló egész fejezet kihagyassék.

Eszterházy indítványát nyolc szónyi többséggel elfogadták és ekként úgy az eredeti szöveg, mint Széchenyi módosítása megbukott s ezzel az egész javaslat ismét kátyuba jutott.

TÁVIRATOK.

— **Uj német nagykövet Oroszországban.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) A „Neue Freie Presse” konstantinápolyi jelentése szerint Radowill herceget, ki eddig a portánál képviselte a német birodalmat, táviratilag nevezték ki pétervári nagykövetté. A herceg konstantinápolyi nagyköveti minőségében szerzett érdemei elismerésül a vörös-sasrend nagykeresztjét kapta.

— **A vörös május.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) A bécsi „Arbeiter Zeitung” mári számában felszólítja a munkásokat május elsejének megünneplésére, mint a mely nap a proletarizmus jövőjének, gazdasági és politikai felszabadulása eszméjének van szentelve.

— **Börzsiáner ribillió.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Londonban tegnapelőtt az utcai börze-ügyletekkel foglalkozó tőzsdelátogatókat, kik az utcai forgalmat csoportosulásukkal akadályozták, a rendőrség távozásra szólította fel, minek azok ellenszegülvén, valóságos utcai harc fejlődött ki a börze környékén. Tegnap délután ismétlődtek a zajos jelenetek a Thragmorton streeten. A tüntetésekben többnyire utcai csöcselék vett részt. Két embert letartóztattak, de utóbb a rendőrségnek vissza kellett vonulnia, mert nem volt elég ereje a felbőszült tömeg megzabolázására.

Művészet, irodalom.

Uj kertészeti szaklap. Folyó hó 15-én „A Kert” címmel ellátott, a kertészet összes ágazataival foglalkozni ígérkező szaklap indult meg. Az előttünk fekvő első szám kiállítása fényesnek mondható. Bátran állíthatjuk, rideg kiállítású szaklapjainknak megteremtett izléssel kiállított „Figaro Illustrée”-jának. A lap havonta kétszer — 1-én s 15-én — jelenik meg 4 frtnyi évi előfizetési ár mellett. Felelős szerkesztője, a közgazdaság terén eléggé ismert szakíró: Igalj Svetožar, a „Gazdasági Lapok”

s a „Szőlészeti s Borászati Lap” szerkesztője. Fő szerkesztője s a lap tulajdonosa pedig Mauthner Ödön, az Európászerte ismert fővárosi magkereskedő. A lap figyelmes átolvasása után meggyőződünk róla, miszerint a magkereskedő nem eladandó portékája vásári tárogatója gyanánt akarja lapját kihasználni, hanem egyedül a mostohán álló, elhanyagolt magyar kertészeti szakirodalmat akarja vele pártolni, mely a nyugalomba vonult Bereczky Máté s az elhalálozott Villási Pál után sajnálatra méltó lethargiába süllyedt. A cél elérésében az új vállalat maga köré gyűjtötte az ország kertészeti szakirodalommal foglalkozó mindkét nembeli korifeusait. Hazánk kertészeti szakírói munkásságuk kifejtésében, mintha találkat adtak volna egymásnak „A Kert” hasábjain, mert a tartalom érdekesség dolgában valóban mesterét vallja. A munkatársak névsorában azt hisszük hazánk valamennyi tollforgató elméleti s gyakorlati kertészei ott szerepelnek, s kiknek neve ott nincs, feltehető, hogy tévedésből maradt el onnan. Öszinte örömmel üdvözljük kertészeti szakirodalmunk e derék előharcosát. — Kívánunk annak zavartalan, tartós, boldog jövőt, melyet biztosan el is ér, ha a programjában kitűzött elvek mellett szilárdan megmarad. — Kertészettel foglalkozóink figyelmébe ajánljuk az új lapot, melynek kiadóhivatala mutatványszámot kívánatra ingyen és bérmentve küld.

NYILT-TÉR *)

Nyilt levél

Nagyságos Perczel Béni siklósi járás képviselőjéhez.

Mélyen tisztelt képviselő ur!

Épp e percben jött végtelen fájdalmas tudomásra, hogy nekem a Stern Károly pécsi ügyvéd bünperében mélyen tisztelt képviselő ur ellen — mint volt siklósi tb. főszolgabíró ellen — meggyalázó és tisztességtelen kifejezést imputálnak és hogy mélyen tisztelt képviselő ur ellenem — és szerintem is egész méltón — e dologban Baranyamegye nagyságos alispánja utján a pécsi kir. törvényszéknél a bűnvádi eljárást megindíttatni kérte.

Sietek tehát kijelenteni azt, hogy az egész nekem imputált dolog óriási tévedésen alapszik, mit különben is a vizsgálat fog kideríteni. De sietek mélyen tisztelt képviselő urnak azért is nagybecsű tudtára adni e dolgot, a mely végtelenül sajnálattal érint engem: nehogy egy percig is hinni találja azt, hogy Baranyamegyében csak egyetlen egy is akadna, a ki mélyen tisztelt képviselő ur ellen meggyalázó, tisztességtelen kifejezést öntudatosan használna vagy használni olyat akarna, vagy akár hivatalos, akár nyilvános pályáján tett szolgálatát a homálynak csak legkisebb árnyékával fedve látná! — Kire egész Baranyamegye közönsége mint egyik legtehetségesebb, a szorgalomban felül nem mult, igazságszerető volt közigazgatási tisztviselőjére mindig és méltón büszke marad; kit két szolgabírói volt járásának minden egyes tagja atyáként szeretett és mint csecsemő az édes anyja emlékjéhez úgy ragaszkodott, hogy azt, a ki büszkén mondhatja, hogy egy erős ellenséki és függetlenségi kerületnek ocsatlan szeretete választotta kormányparti képviselővé: mondom, hogy találkozzék e megyében vagy országgyűlési képviselői járásában, a társadalom bármely rétegének csak egyetlen egy tagja is, a ki mélyen tisztelt képviselő urat, vagy bármely cselekményét öntudatosan ocsmányolná — nem hiszem.

Már pedig én is — bár szerény és elég kis igényű, — de tagja vagyok mégis a megye közönségének és társadalmának és ha tagja vagyok és ott egy sincs olyan: akkor én sem lehetek ott.

Mélyen tisztelt képviselő ur! szerény soraimnak második bekezdésén kifejtett okon kívül nem tartanám szükségesnek e levelet megírni, mert tudom, hogy mélyen tisztelt képviselő urnak mindenba — a tisztesség, a becsületesség, a hasáfiság és a kösjő iránt dobogó nemes szívét a tisztesség páncélja óriási és azt nem dőfheti át a rágalomnak rozsdás dárdája. De tesszem azt saját lelki megnyugtatásomra.

Megkövetem tehát mélyen tisztelt képviselő urat a legteljesebb tisztelettel, miszerint reám, mint talán talán látásból is alig ismert — a haza — és b. képviselői járásában illetőséggel bíró szerény polgárára, addig is, mig bíróilag nekem imputált dolog tisztásva nem lesz: neheztelni ne méltóztassék.

Fogadja mélyen tisztelt képviselő ur legmélyebb tiszteletem mellett hazafiai üdvözetemet is, melylyel maradok

Pécsett, 1895. március 22-én

polgártársa és alázatos híve
MÉREY SÁNDOR.

*) Eszen rovat alatt megjelentekért nem vállal felelősséget.

Laptulajdonos
SZAUTTER GUSZTÁV

Felelős szerkesztő
PLEININGER FERENC.

TAIZS JÓZSEF
kiadó.